

Utdanningskonferansen, HUM, UiS 2015

Hildegunn Støle

Førsteamanuensis, Lesesenteret, UiS

14.08.2015

lesesenteret.no

Sammendrag:

- *Norske myndigheter ønsker å kunne bruke de nasjonale prøvene til å måle utvikling. Derfor innføres digital prøve i lesing fra 2016. **Men er det sikkert at lesing på skjerm og lesing på papir innebærer de samme ferdighetene for 10-åringer?** Lesesenteret vil søke svar på dette spørsmålet høsten 2015 ved å gjennomføre en dobbel pilotering hvor femteklassinger tester ut begge formatene for oss. Resultatene vil si oss noe om hvordan barn leser på skjerm, og gi oss grunnlag for å lage gode digitale leseprøver.*

Bakgrunn: Leseprøvenes 2-årige livssyklus

- Vinteren: Finne mange tekster og lage mange oppgaver til en (lokal) **prepilot** med 3 eller 4 hefter
- Våren: Analysere prepiloten for å finne de beste oppgavene og tekstene som gir god variasjon til en pilot
- Høsten: Gjennomføre nasjonal pilot med 2 hefter
- Vinteren: Analysere den nasjonale piloten for å finne de beste oppgavene og tekstene til den nasjonale prøven.
- Våren: **Godkjenning av forslag til nasjonal prøve** i Utdanningsdirektoratet.
- Høsten: Nasjonal prøve gjennomføres
- ...Udir gjør en foreløpig analyse basert på mer enn 20 000 gjennomførte prøver, resultater offentliggjøres når alle prøver er registrert og analysert, og mestringsnivå er klare.

Hva skjer 2014 - 2016?

- Innføring av skalapoeng med fast snitt på 50 for alle prøver.
- Innføring av faste mestringsgrenser på skala for engelsk og regning.
- Leseprøvene får faste grenser i 2015, har nå bare foreløpige grenser. (Leseprøven for 5. trinn har 3 mestringsnivå)
- Ankerprøve vil i framtida sikre at vanskegrad blir lik fra år til år. Testes første gang i digital prøve i 2016.
- Dermed kan resultater fra ett år sammenliknes med tidligere år, **fra og med 2017 når det gjelder lesing.**

2016: Digital nasjonal prøve i lesing

- Lesing som grunnleggende ferdighet skal måles digitalt både på 5. trinn og på 8./9. trinn (ILS, UiO).
- Begrunnelse: Måle utvikling, endring over tid.
- Kan bare gjøres dersom vanskegrad er lik fra år til år,...
- ... og vanskegrad kontrolleres for (statistisk) ved hjelp av en ankerprøve som er lik hvert år.
- Ankerprøven må derfor holdes hemmelig,...
- ... og den er hemmelig bare dersom prøvene er elektroniske og ankerprøven utilgjengelig.

Fordeler og ulemper i praksis

- **Fordel:** Fast vanskegrad gir anledning til å **sammenlikne** resultater mellom ulike år, noe som gjøres allerede på skoler der man ikke har forstått at dette er ugyldig med dagens prøver (*Connexus?*).
- **Fordel:** **Mindre arbeid** for læreren, fordi svarene får skår automatisk (unntatt åpne oppgaver)
- **Ulempe:** **Usikkerhet angående ferdighet, dvs. validitet** - måler en digital leseprøve det samme som en papirbasert leseprøve?
- **Ulempe:** **Etterbruk? Signaleffekt?**

Våre spørsmål

---

1. Kommer leseprøvene til å måle bare lesing og/eller andre ferdigheter?
2. Hvilken betydning har den digitale web-løsningen i Inspira Editor, når denne ikke gir de samme grafiske mulighetene som papir har?
3. Vil lærerne i mindre grad bruke prøvene/prøvetekster i undervisninga når de blir elektroniske?
4. Vil en digital leseprøve ha som bieffekt at skoler og lærere tror det er viktig for 10-åringer å øve på lesing på skjerm?

Kommer leseprøven til å måle lesing?

- Det er et empirisk spørsmål om lesing som grunnleggende ferdighet kan måles med samme resultat digitalt og papirbasert. Vi vil teste det ved å lage en **dobbel pilot** høsten 2015.
- Design: 2 oppgavesett (pilotprøver) fordeles på 2 format (papir og skjerm)
- Begge sett besvares av hver elev som er med på den nasjonale piloten.
- Innebærer en del mer arbeid for de skolene som blir trukket ut til å være med på nasjonal pilotering av 2016-prøven denne høsten,
- **MEN UTROLIG VIKTIG ARBEID!**

Ny viten gjennom nasjonal pilot

- **Dobbelpiloten** vil kunne brukes til å få ny innsikt i lesing på skjerm sammenliknet med lesing på papir blant 10-åringer.
- Resultatene vil ikke være klare for publisering før om lenge, men vi kan se umiddelbart om der er **forskjeller mellom teksttyper, tekstlengde, oppgavetyper og kjønn.**
- Resultatene vil neppe påvirke det politiske ønsket om å måle utvikling, men vil hjelpe oss til å velge tekster og oppgavetyper som passer i nytt, digitalt format, dvs. sikre gode leseprøver også i framtida.

Takk!

- Takk til alle skoler lokalt som har stilt opp til klassesamtaler om tekster, og som testskoler til prepilot, og takk til alle skoler som har testet nasjonal pilot for oss!
- Med håp om at vi får pilotskoler også til den doble piloten til høsten. 😊
- Spørsmål?